Тақриз

ба автореферати Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзуи «Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05. - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ – иҷтимоӣ (13.00.05.03 - педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) пешниҳод гардидааст

Мавзуи таҳқиқоти Сафаров М.С. ба масъалаи мубрами таълим ва тарбияи насли наврас - ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии онҳо - бахшида шудааст. Ҳадафи стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030 таълими шахсиятҳое мебошад, ки ба муҳити иҷтимоӣ мутобиқ, масъул ва фаъол бошанд. Дар ин замина, омӯзиши имкониятҳои беруназсинфии фанни физика ҳамчун муҳаррики ташаккули чунин салоҳиятҳо як паҳлуи таҳқиқнашуда боқӣ монда буд. Аз ин рӯ, интихоби мавзуъ бо назардошти талаботи амалӣ ва дурнамои рушди низоми салоҳиятмеҳвар дар маориф пурра асоснок мебошад.

Муаллиф ба таври мушаххас ва аниқ мақсади тадқиқот - таҳияи модели иҷтимоӣ-педагогии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоӣ ва санҷиши таҷрибавии онро муайян кардааст. Гипотезаи илмӣ бо таваҷҷуҳ ба маҷмӯи омилҳо ва усулҳо пешниҳод гардида, 6 вазифаи тадқиқот мунсифона аз таҳлили мафҳумӣ то арзёбии амалӣ фаро гирифта шудаанд. Ин комбинатсияи байни назария ва амал, заминаи устувори илмӣ барои кори диссертатсионӣ муҳайё месозад.

Муаллиф дар асоси тадқиқоти анҷомдодааш модели иҷтимоӣ-педагогии навро пешниҳод кардааст, ки ба рушди салоҳиятҳои иҷтимоӣ тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика равона гардидааст. Ин кор дар доираи ихтисоси илмии 13.00.05.03, бахусус аз рӯйи банди «Моделсозии равандҳои иҷтимоӣ-педагогӣ» комилан мувофиқ аст. Тадқиқот нахустин кӯшиши пайвастани омӯзиши фанни физика ба рушди малакаҳои иҷтимоӣ ва коммуникативии хонандагон мебошад.

Саҳми шахсии довталаб хеле назаррас аст: таҳияи дастурҳои методӣ, ташкили таҷрибаомӯзии педагогӣ бо фарогирии 518 хонанда дар мактабҳои гуногун ва таҳлили муфассали маълумоти ҷамъоваришуда бо истифодаи методологияи муосири оморӣ ва ташхисӣ.

Муаллиф ба таври амиқ манбаъҳои илмии дохилӣ ва хориҷиро мавриди таҳлил қарор додааст. Омӯхтани зиёда аз 200 манбаъ, ҷалби донишмандони барҷаста чун Болотов В.А., Калинина Н.В., Мудрик А.В., Зимняя И.А., инчунин шарҳи муфассали таҷрибаи тадқиқоти қаблӣ – дараҷаи баланди таҳқиқи масъала ва донишмандии муаллифро тасдиқ мекунад.

Муаллиф бо дурустии мантиқӣ мавқеи фанни физика дар раванди ташаккули салоҳиятҳоро шарҳ дода, асоснок мекунад, ки ин фан на танҳо воситаи таълими донишҳои илмӣ, балки замина барои рушди малакаҳои иҷтимоӣ мебошад.

Диссертант тадқиқотро дар се марҳила бо назорати системавии тағйирёбии натиҷаҳо гузаронидааст. Модели озмоишии пешниҳодшуда дар

муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавассути озмоишҳои ташаккулдиҳанда, муайянкунанда ва назоратӣ бо истифода аз диаграммаҳо, ҷадвалҳо ва харитаҳои мушоҳида пурра санҷида шудааст.

Муаллиф усулҳои гуногунро – аз мониторинг, тестгузаронӣ, то бозиҳои нақшофарӣ ва омӯзиши гурӯҳӣ – дар амал татбиқ намуда, алгоритми воқеии ташкил ва татбиқи методҳои рушди салоҳиятҳоро пешниҳод мекунад.

Аҳамияти назариявии диссертатсия дар таҳияи дастгоҳи консептуалӣ ва методологии ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоӣ дар синни 12-15 солагӣ аст. Аз нуқтаи назари амалӣ бошад, дастурҳои методӣ, барномаҳои чорабиниҳои беруназсинфӣ ва алгоритмҳои кор бо синфҳои озмоишӣ метавонанд дар мактабҳо истифода шаванд.

Бо вуҷуди сатҳи баланди илмии кор камбудӣ низ мавҷуд аст, масалан:

- Алоқа бо фанҳои дигари таълимӣ, ба ғайр аз физика, дар модели омӯзишӣ бо тавсеаи кофӣ пешниҳод нашудааст (имкони истифодаи математика ё технология дар ҳамгироии салоҳиятҳо зикр нашудааст).

Диссертатсияи Сафаров Муҳаммад Сатторович дар мавзуи «Ташаккули салоҳиятҳои иҷтимоии хонандагони синфҳои 7-9 тавассути чорабиниҳои беруназсинфии физика» ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ меҳисобам ва муаллифи онро барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руйи ихтисоси 13.00.05. - Назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 - педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) арзанда мешуморам. Тадқиқоти Сафаров М.С. бо мазмуни нав, аҳамияти назариявӣ ва амалӣ, усулҳои инноватсионӣ ва натиҷаҳои боэътимоди озмоишӣ тавсиф мешавад.

Муаллиф сазовори гирифтани дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.05 – назария, методика ва ташкили фаъолияти фарҳангӣ-иҷтимоӣ (13.00.05.03 – Педагогикаи иҷтимоӣ ва худшиносӣ) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
муовини ректор оид ба корҳои илм ва
инноватсияи Донишкадаи ҷумҳуриявии
такмили ихтисос ва бозомӯзии
кормандони соҳаи маориф Собирзода Сафарбек

Маълумот барои тамос:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи Нисор Муҳаммад, 15; Телефон: (992 372) 227-63-91; Почтаи электронӣ: s.sobirov.dti@mail.ru

«Имзои Собирзода Сафарбекро тасдиқ мекунам»

Сардори раёсати кадрҳо
ва котиботи ДҶТИБКСМ Манучеҳр Ҳабибзода

РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОТИБОТ